

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM
2010-06-15
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
29290-10
Enhet 14

Sida 1 (12)

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

BAKGRUND OCH VRKANDEN

SÖKANDE
Vicom AB, 556738-1529
Nybohovsbacken 23-25
117 63 Stockholm

MOTPART
Lidingöhem AB, 556047-6078

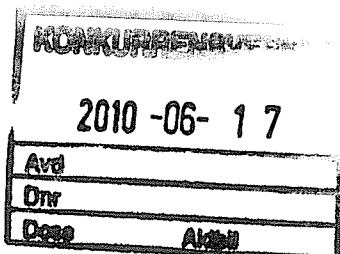
Ombud: Lena Wemmerklint
Husbyggnadsvaror HBV Förening AB
Box 42059
126 13 Stockholm

SAKEN
Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUTT

Förvaltningsrätten avslår Vicicom AB:s ansökan om ingripande enligt LOU.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut av den 29 och den 30 april 2010 upphör därmed att gälla.

Lidingöhem AB (Lidingöhem) genomför genom Husbyggnadsvaror HBV Förening med ett urvalsförfarande enligt 15 kap. LOU en upphandling av konsulttjänster inom fyra olika grupper (diarienummer LH/2010-1). Sista dag för att komma in med anbud var den 28 april 2010.

Vicom AB (Vicom och bolaget) ansöker om överprövning av ovan angiven upphandling och yrkar att ingripande enligt LOU ska ske.

Lidingöhem bestriider bifall till ansökan.

Förvaltningsrätten har informerats om att Vicicom har lämnat anbud avseende endast en av upphandlingens grupper: grupp 4 (säkerhet/rygghet projekttering samt telenät projektör) och att separata tilldelningsbeslut ska fåtats avseende de olika grupperna. Vidare har Vicicom vid förfrågan uppgett att bolaget endast är intresserat av att upphandlingen prövas i den del den avser grupp 4.

Förvaltningsrätten har i beslut den 29 april 2010 jämte beslut den 30 april 2010 beslutat att upphandlingen i den del den avser grupp 4 tills vidare inte får avslutas.

UTVECKLANDE AV TALAN

Vicom anför till stöd för sin talan bl.a. följande.

Anbudstid

Nu aktuell upphandling genomförs genom ett urvalsförfarande i två delar; leverantörskvalificering och anbudsförfarande. I kvalificeringsunderlaget anges att förfrågningsunderlaget beräknas sändas ut ca vecka 11-12 och kontraktstart anges till den 1 maj 2010. Den 22 april 2010 (vecka 16) har

Sida 2
29290-10

Dok.id 26398

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
113 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag - fredag 09:00-15:00
		E-post:		
		forvaltningstrattenistockholm@dom.se		

Vicicom tagit emot meddelande via e-post om att bolaget valts ut att lämna anbud samt ett förfrågningsunderlag. Anbud ska enligt förfrågningsunderlaget lämnas senast den 28 april 2010. Detta innebär att anbuds tiden är 6-8 dagar, vilket strider mot 15 kap. 9 § LOU. Trots förseningen ska kontraktstiden fortsatt gälla fr.o.m. den 1 maj 2010. Det kan inte vara möjligt att skriva kontrakt som börjar gälla den 1 maj 2010 när anbudet kan öppnas tidigast den 29 april 2010 samt utvärdering ska genomföras, tilldelningsbeslut skrivs och därefter en överprövningsperiod.

Tid för frågor

I förfrågningsunderlaget anges att frågor med anledning av förfrågningsunderlaget ska ställas senast fem arbetsdagar före anbuds tidens utgång för att svar ska kunna erhållas innan sista anbuds dagen. Mot bakgrund av tidpunkten när Vicicom fått förfrågningsunderlaget innebär detta att bolaget inte har haft möjlighet att ställa förtydligande frågor för att kunna lämna sitt bästa anbud. Det finns många punkter i förfrågningsunderlaget som bolaget önskar få förtydligade.

Utvärderingsmodell

Förfrågningsunderlaget uppfyller inte kravet på förutsäthet och transparens eftersom utvärderingsmodellen inte är tydlig och det är mot denna bakgrund inte möjligt för anbudsgivare att lämna relevanta och jämförbara anbud.

Det går inte att utvärdera anbudet på sätt som anges i förfrågningsunderlaget. Det finns inte någon poängsättning eller någon annan relevans på priser och påslag som ska anges i anbudsformuläret. Förutsättningen för prövningen av anbudet är att de anbudsgivare med lägst pris kommer att antas. Det är inte möjligt att utan kunskap om vilken volym som kommer att användas som beräkningsunderlag sluta sig till hur utvärderingen kommer att gå till. I både kvalificeringsunderlaget och de administrativa skrifterna för upphandlingen anges dock att volym inte kan fastställas och

varierar mellan åren. För anbudsgivare är detta naturligtvis problematiskt ur prissättningsynpunkt, inte minst då åtagandet är förknippat med fasta kostnader såsom tillhandahållande av IT-stöd, resor till och från anbudsgivaren etc. Inte heller har värdet av kontraktet för den aktuella gruppen kommit fram någonstans i underlaget för upphandlingen.

Anbudsgivare ska lämna tre timpriser och två procentstiffror. De olika siffrorna som lämnas kommer att tilldelas olika vikt. Denna vikt är dessutom inte exakt angiven. Anta att modellen förenklas genom att endast ett timpris skulle anges tillsammans med ett procentpåslag på underkonsult/underentreprenörer (UK/UE). Hur skulle då anbudet 700 kr och tio procent stå sig mot exempelvis anbudet 680 kr och 20 procent? Även om det finns en viktning av de olika parameterna så att exempelvis timpriset i utvärderingen tillmätts en vikt av 70 procent och procentpåslaget en vikt av 30 procent är det inte möjligt att göra en meningsfull jämförelse mellan dessa två fiktiva anbud. För att en jämförelse ska vara möjlig krävs att timpriset multipliceras med ett visst antal timmar och procentstiffran med ett visst belopp. Bolaget har begärt förtydligande av hur beräkningen ska ske, dvs. vilka volymer som ska användas vid beräkningen, men inte fått ett klart svar avseende detta.

Kompetensnivåer för bemanning

Tre olika kompetensnivåer ska prissättas. Någon närmare definition av dessa kompetenser förekommer inte, utöver att nivå 1 ska motsvara uppdragsansvarig med bl.a. budgetansvar, nivå 2 handläggare/projektör och nivå 3 mindre erfaren projektör/administratör. Ur ett anbudsgivarperspektiv är det viktigt att förstå hur det ska avgöras när en viss konsult jobbar under vilken nivå. Anta att pris om 400 kr på nivå 3, 600 på nivå 2 och 800 kr på nivå 1 sätts. Det är naturligtvis då av stort intresse för bolaget i dess prissättning om för en viss konsult kan förväntas betalning i enlighet med nivå 1, 2 eller 3. Det är en rimlig begäran att åtminstone få veta hur nivåklassningen ska gå till, dvs. hur det ska avgöras när en viss konsult jobbar

på vilken nivå. Ett förtydligande kring ovanstående begärdes per e-post den 26 april 2010, men något svar har inte lämnats.

Oformliga anbud

I förfrågningsunderlaget anges att "[b]eställaren får förkasta samtliga anbud om dessa innefattar högt pris eller av annan anledning är oformliga". Ett sådant förfarande strider mot kravet på förutsäthet.

Lidingöhem anför till stöd för sin inställning bl.a. följande.

Anbudstid

Lidingöhem annonserade upphandlingen den 2 mars 2010 och delgav då samtliga kvalificeringshandlingar digitalt. Sista dag att komma in med ansökan var den 17 mars 2010. En kravkontroll och selektion genomfördes och förfrågningsunderlag skickades ut elektroniskt den 22 april 2010 till bl.a. Vicicom. Sista dag att komma in med anbud var sedan den 28 april 2010.

Vid ett urvalsförfarande sker i steg 1 kvalificering, då ansökningar baserade på ett kvalificeringsunderlag skickas in. Företag som är intresserade skickar alltså redan här in all formalia som visar att kraven uppfylls. I steg 2, då förfrågningsunderlaget skickas ut och anbudena ska lämnas in, behöver anbudsgivarna endast fylla i de uppgifter som krävs för att utvärdering ska kunna genomföras, i detta fall endast ett fåtal timarvoden och påslag.

Vicicom har i och med kvalificeringsunderlaget som skickats ut den 2 mars 2010, således i god tid, ägt kännedom om att förfrågningsunderlag *preliminärt* beräknats skickas ut vecka 11-12 och att avtalets kontraksstart är den 1 maj 2010. Lidingöhem blev tvärt tvungen att senarelägga utskick av förfrågningsunderlag. Anbudsformuläret har då formulerats så enkelt att anbudsgivarna endast behöver ta fram tre timarvoden per kategori och två standardpåslag. Inget platsbesök eller liknande har krävts och inte heller

några särskilda uträkningar. Då dessa uppgifter är så pass vanligt förekommande och enkla anser Lidingöhem att rimlig tid gets att lämna in anbud. Hade upphandlingen skett genom ett selektivt förfarande hade Lidingöhem haft möjlighet att korta ned anbudstiden till tio dagar. Då detta är ett urvalsförfarande, förfrågningsunderlag skickas ut elektroniskt, värdet av kontraktet för nu aktuell grupp är mycket lågt (cirka 120 000 kr/år, vilket kan räknas ut mot bakgrund av upphandlingsform, antal grupper i upphandlingen och antal år för avtal) och begärda uppgifter är av enklaste slag anser Lidingöhem att en anbudstid på sju dagar är fullt rimlig.

Tid för frågor

Vicicom har vid ett flertal tillfällen (per telefon den 26 april 2010 och per e-post vid två tillfällen den 27 april 2010) ställt frågor. Dessa frågor har besvarats omedelbart, senast dagen efter att fråga ställs. Detta har gett Vicicom fullt tillräckliga möjligheter att ställa frågor och få svar på dessa.

Utvärderingsmodell

Anbudsgivarna har fått lämna tre olika timpriser per kategori och ett procentpåslag på underkonsulter. Timarvoden och påslag har sedan viktats enligt beskrivning i förfrågningsunderlaget. Oavsett vilket antal timmar som Lidingöhem har valt att fördela enligt beskrivningen blir förtällandet alltid detsamma eftersom priserna viktas procentuellt. Något behov av poängfördelning eller liknande finns alltså inte. Modellen är ett tydligt, enkelt och förutsebart sätt att utvärdera pris. Av utvärderingen framgår inte vilket värde kontraktet har. Utvärderingen är endast ett verktyg för Lidingöhem att rangordna inkomna anbud.

Åtagandet som sådant genererar inga direkta kostnader för de anbudsgivare som blir antagna. Det IT-stöd Lidingöhem har valt att använda sig av är vanligt förekommande inom branschen som inte innebär några särskilda investeringar för en konsult. Resor till och från Lidingöhem ingår i timarvudet och är inte någon fast kostnad.

Kompetensnivåer för bemanning

I anbudsformuläret har konsulten kunnat ange bemanning under respektive nivå på sätt som innebär att Vicicom är medvetet om vilket timarvode bolaget kan debitera för vald bemanning i händelse av att det blir antaget. Det Lidingsöhem kräver är att antal timmar debiterade för nivå 1 innebär att namngivnen person har kompetens att ta ett budgetansvar, för nivå 2 kompetens att kunna handlägga projekteringsarbeten inom respektive kategori och för nivå 3 kompetens att administrera och/eller utföra enklare typer av projektering.

Ojämnaåliga anbud

Lidingsöhem har förbehållit sig rätten att i extremfall kunna avbryta upphandlingen och förkasta anbudet. Detta har inte skett och har inte kunnat påverka Vicicoms möjligheter att lämna anbud. Det har inte heller skadats eller kunnat skada Vicicom.

Lidingsöhem har till förvaltningsrätten gett in bl.a. två beräkningsexempel med utgångspunkt i den utvärderingsmodell som anges i förfrågningsunderlaget.

DOMSKÄL*Tillämpliga bestämmelser*

I 16 kap. 1 § första stycket LOU anges att en leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § får i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

I 16 kap. 2 § första stycket LOU stadgas att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

I 1 kap. 9 § LOU stadgas följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt

genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 15 kap. 9 § LOU anges bl.a. följande. Anbudsgivare ska ges skäligen tid att komma in med anbud.

Utvärderingen i målet

Under avsnitt U5 "Anbudsprovning", punkten U5.3 "Prövning av anbud" i upphandlingens administrativa föreskrifter anges bl.a. följande.

"Varje Grupp, enligt anbudsformuläret, kommer att utvärderas var för sig enligt nedanstående viktade kriterier och de 3 anbuden med lägst pris inom varje kategori kommer att antas, samma anbudsgivare kan alltså antas inom flera grupper.

Anbud kommer att utvärderas enligt följande:

Pris

Utvärdering av pris görs på en bedömning av en jämförelsekostnad. Jämförelsekostnaden kommer att viktas enligt följande: Nivå 1 – ca 30 %, nivå 2 – ca 50 %, nivå 3 (Junior konsult och administratör) – ca 10 % samt %-påslag på utlägg och ca 10 %-påslag på UK/UE.

Samtliga kategorier inom respektive grupp kommer att vägas in lika mycket. T.ex. kommer projektledare vägas in till 50 % och bygglidare till 50 % inom Grupp 1.

- För att detta kriterium ska kunna utvärderas behöver pris lämnas i enlighet med anbudsformulär.

(...)"

På sidan 2 i upphandlingens anbudsformulär för grupp 4 anges bl.a. följande.

"Observera att nedanstående angiven bemanning endast får bytas ut mot andra personer med motsvarande kompetens. Samma person går dock att ange på flera nivåer med samma eller olika inndeberingar. (...)

Tindebitering säkerhet/trygghet projektering

Timarvode nivå 1:

Nivå 1 ska motsvara uppdragsansvarigt med bl.a. budgetansvar

Timarvode nivå 2:

Nivå 2 ska motsvara handläggare/projektör
Tjänarvode nivå 3:
Nivå 3 ska motsvara mindre erfaren projektör/administratör

Bemanning säkerhet/trygghet projektering

Nivå 1 – Uppdragsansvarig kommer att vara (maximalt 2 st anges)

Nivå 2 – Handläggare/projektör kommer att vara (maximalt 2 st anges)

Nivå 3 – Mindre erfaren projektör/Administratör kommer att vara (maximalt 2 st anges)

Tindbetiering telenät projektering

Tjänarvode nivå 1:

Nivå 1 ska motsvara uppdragsansvarig med bl.a. budgetansvar

Tjänarvode nivå 2:

Nivå 2 ska motsvara handläggare/projektör

Tjänarvode nivå 3:

Nivå 3 ska motsvara mindre erfaren projektör/administratör

Bemanning telenät projektering

Nivå 1 – Uppdragsansvarig kommer att vara (maximalt 2 st anges)

Nivå 2 – Handläggare/projektör kommer att vara (maximalt 2 st anges)

Nivå 3 – Mindre erfaren projektör/Administratör kommer att vara (maximalt 2 st anges)

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning i mål som det nu aktuella utgör en kontroll av om det på grundval av de omständigheter som sökanden har åberopat i målet finns anledning att besluta om åtgärd enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU (se RÅ 2009 ref. 69). Det är som huvudregel sökanden som har besväransordningen för att det föreligger grund för sådan åtgärd.

Grund för ingripande enligt LOU kan föreligga bl.a. om det visas att den upphandlande enheten vid upphandlingen ifråga har åsidosatt den grundläggande principen om öppenhet i 1 kap. 9 § LOU. Denna princip innebär att en upphandling ska vara transparent och förusebar. Detta får till följd

att information avseende upphandlingen som lämnas av den upphandlande enheten under någon av upphandlingsförfarandets faser ska vara klar och tydlig.

Anbudstid

I målet har kommit fram att Viciocom, såsom leverantör som bjudits in att lämna anbud i nu aktuell upphandling, haft att inom i vart fall sex dagar komma in med sådant anbud. Tiden i sig kan inte anses strida mot bestämmelsen om skälig tid i 15 kap. 9 § LOU. Inte heller vad Viciocom anfört i denna del visar att Lidingshem åsidosatt nyss angiven eller någon annan bestämmelse i LOU. Vad Viciocom angett om i förfrågningsunderlaget angiven tid för frågor medför ingen annan bedömning.

Tid för frågor

Den omständigheten att det i förfrågningsunderlaget anges att frågor med anledning av förfrågningsunderlaget ska ställas senast fem dagar före anbuds tidens utgång för att svar ska kunna erhållas innan sista anbuds dagen är mot bakgrund av tidpunkten när förfrågningsunderlaget skickats ut till Viciocom inte idealisk. I LOU stadgas dock inte någon uttrycklig tidsgräns för situationer som den nu aktuella. Vidare ställs i förfrågningsunderlaget angiven tidsgräns upp för att garantera svar innan anbuds tidens utgång och innebär inte att senare ställda frågor inte kommer att besvaras. De frågor som Viciocom ställt har dessutom enligt Lidingshem besvarats innan anbuds tidens utgång och Viciocom har inte visat annat. Vad Viciocom anfört i denna del visar mot denna bakgrund inte att Lidingshem har agerat i strid mot LOU. Vad Viciocom angett om att bolaget haft ytterligare frågor medför ingen annan bedömning.

Utvärderingsmodell

Viciocom har i denna del anfört i huvudsak att den utvärderingsmodell som redovisas i förfrågningsunderlaget inte är tydlig då ingen poängsättning eller annan relevans på priser och påslag samt inga volymer anges. Li-

dingöhem har gett en förklaring till varför det inte finns behov av poängfördelning eller liknande. Även om den aktuella beskrivningen av hur utvärderingen av pris kommer att ske kunde ha varit tydligare, visar vad Vicioom anfört enligt ovan inte att utvärderingsmodellen såsom beskriven i förfrågningsunderlaget har sådana brister att den strider mot principen om öppenhet i 1 kap. 9 § LOU eller mot någon annan bestämmelse i samma lag. Inte heller vad Vicioom anfört i övrigt i denna del visar att Lidिंगöhem agerat i strid mot LOU.

Kompetensnivåer för bemanning

I nu relevantt anbudsformulär anges kortfattat vad varje nivå för bemanning inom respektive av de två kategorierna ska motsvaras av för kompetens. Vad Vicioom anfört visar inte att nu aktuell information i anbudsformuläret är så bristfällig att principen om öppenhet i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i samma lag har trätts för när.

Oförhålliga anbud

I förfrågningsunderlaget anges att Lidिंगöhem får förkasta samtliga anbud om dessa innefattar för högt pris eller av annan anledning är oförhålliga. Informationen är så pass otydlig att principen om öppenhet i 1 kap. 9 § LOU har åsidosatts.

För att ett ingripande enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU ska ske krävs att den sökande leverantören p.g.a. den upphandlande enhetens åsidosättande av LOU lidit eller kan komma att lida skada (se bl.a. Kammarrättens i Stockholm dom den 8 april 2010 i mål nr 7066--7071-09). Vicioom har överhuvudtaget inte argumenterat i denna fråga och har därmed inte visat att bolaget lidit eller kan komma att lida skada p.g.a. den i förfrågningsunderlaget ovan angivna informationen.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten mot bakgrund av vad som kommit fram i målet att Vicioom inte har visat att grund för ingripande

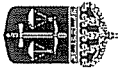
enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU föreligger, varför Viciooms ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A)

Susanna Pålsson

Förvaltningsrättsfiskal

Föredragande har varit Sofie Sandell.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock sändas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för ofientligt räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättslämningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut varthill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.